

Een nieuw begin

Laat in Oldambt iedereen vrij,
maar niemand vallen

Verkiezingsprogramma 2022 - 2026
D66 Oldambt

D66

Voorwoord lijsttrekker Henriëtte Davelaar

Laat in Oldambt iedereen vrij, maar niemand vallen. Dat is waar D66 voor staat. Maar wat betekent vrijheid eigenlijk? Vrijheid betekent voor mij vrij zijn om jezelf te zijn. Jij bent ok, ik ben ok. Om op te groeien in een veilige en mooie omgeving, die uitnodigt om naar buiten te gaan, om rust en stilte te ervaren om bij jezelf te komen. In vrijheid open staan voor een ander, zonder de ander te hoeven overtuigen van ons gelijk. Deze vrijheid is niet vanzelfsprekend voor iedereen. Daarom werken we aan vooruitgang in Oldambt. Hoe? Door constant te kiezen voor balans tussen natuur, mens en economie. Het ene, mag niet stelselmatig boven het ander verkozen worden. Ik geloof erin dat door balans er harmonie ontstaat, waardoor we open het gesprek met elkaar aan kunnen gaan.

Mede namens het bestuur wil ik iedereen hartelijk bedanken die heeft meegedacht, meegeschreven en meegewerkt om de 'Hoe-vraag' te beantwoorden. Het verkiezingsprogramma van D66 Oldambt concentreert zich op 3 thema's; **optimale kansen voor iedereen, klimaat & natuur en wonen, werken & samen zijn**. We hebben gekozen voor een paraplumodel in de opbouw van het verkiezingsprogramma. We leggen per thema uit wat D66 landelijk wil bereiken en hoe D66 Oldambt dit ziet voor onze mooie gemeente Oldambt.

Hartelijke groet,

Henriëtte

- Henriëtte Davelaar | Lijsttrekker D66 Oldambt

Samenvatting

Het verkiezingsprogramma van D66 Oldambt concentreert zich op 3 thema's; **optimale kansen voor iedereen, klimaat & natuur en wonen, werken & samen zijn**. Dit is wat D66 Oldambt voor jou wil doen:

Optimale kansen voor iedereen

- Elke school een visie op een rijke schooldag
- Elk kind toegang tot een schooltuin en een beweegvriendelijke en gezonde schoolomgeving
- Ieder kind in Oldambt toegang tot een integraal kindcentrum
- Onderzoek naar kansrijke banen
- Een maatschappelijk werker op elke school

Klimaat & natuur

- We creëren grotere natuurgebieden en groene bufferzones in Oldambt
- Snelle vermindering van de gas- en zoutwinning in Oldambt en rechtvaardige schadeafhandeling en versterkingsopgave
- Rode nachtlampen op windmolens uit
- Meer kringloop landbouw in Oldambt

Wonen, werken & samen zijn

- Meer betaalbaar woningaanbod voor jongeren en jong professionals
- Start met hub verbindingen
- Ruim baan voor een waardevol bedrijfsleven
- Ondersteun ondernemers in de toeristische sector
- Bouw aan een sport- en beweegvriendelijke leefomgeving

Inhoudsopgave

Onze missie	05
Vrij zijn begint met optimale kansen voor iedereen	06
Wat betekent 'vrij zijn begint met optimale kansen voor iedereen' voor Oldambt?	08
Een rijke schooldag op alle Oldambtster scholen	08
Een veilig leerklimaat met aandacht voor (ouder)welzijn, inclusiviteit en vroegsignalering	09
Integrale kindcentra in heel Oldambt	09
Intensieve samenwerking tussen onderwijs – bedrijfsleven en overheden voor het creëren van kansrijke banen en een leven lang leren	10
Vrij van zorgen over klimaat en de natuur	11
Wat betekent 'vrij van zorgen over klimaat en de natuur' in Oldambt?	14
Meer natuur in Oldambt	14
Duurzame energiemix	15
Landbouw en veeteelt	16
Vrij zijn begint met een fijne plek om te wonen, werken en samen te zijn	18
Wat betekent 'vrij zijn begint met een fijne plek om te wonen, werken en samen te zijn' in Oldambt?	20
Wonen	20
Veilig vervoer en verbinding tussen kernen binnen Oldambt en daarbuiten	21
Werken – vrij baan voor een waardevol bedrijfsleven	22
Toerisme	22
Cultuur en sport	23

Onze missie

D66 is een sociaal-liberale partij. We staan in een traditie van politieke vernieuwers die streven naar een vrije en rechtvaardige samenleving, waarin mensen zoveel mogelijk zelf kunnen beslissen. Over hun eigen leven, maar ook – met elkaar – hoe we samenleven. Daarom kiezen wij voor een land waar we iedereen vrijlaten, maar niemand laten vallen.

Vrijheid in verbondenheid

Sociaal-liberalen staan voor ‘vrijheid in verbondenheid’. Volgens ons is ieder mens een uniek individu, maar zijn we ook sociale wezens, die hun vrijheid vormgeven en zich ontwikkelen samen met anderen.

Mensen zijn pas echt vrij als iedereen dat is

Wij geloven dat mensen pas echt vrij zijn, als ze zichzelf kunnen ontwikkelen. Als ze eerlijke kansen hebben om er iets van te maken in het leven. Als ze zich geen zorgen hoeven te maken over hun huis of hun inkomen, als het een keer tegen zit. Als de democratie zo werkt, dat iedereen kan meepraten. En als de wereld waarin we leven ook van waarde is voor generaties na ons.

Richtingwijzers sociaal-liberalisme

Om die reden zullen D66'ers altijd vechten voor individuele vrijheid. Voor gelijke kansen. Voor een overheid die mensen niet laat vallen. Voor een rechtsstaat waar je op kan rekenen. Voor meer democratie. Voor internationale afspraken in een veranderende wereld. En voor een economie die volop welvaart genereert, maar ook oog heeft voor klimaat en natuur.

De uitgangspunten van D66 zijn vastgelegd in vijf ‘Richtingwijzers’ die door de Mr. Hans van Mierlo Stichting zijn opgesteld. Deze richtingwijzers geven richting aan het denken en de ideevorming binnen de partij, maar hebben niet de status van dogmatische waarheden.

1. Vertrouw op de eigen kracht van mensen

Wij vertrouwen op de eigen kracht en ontwikkeling van mensen.

2. Denk en handel internationaal

Samenlevingen zijn op steeds meer verschillende manieren met elkaar verbonden. Wij staan open voor de gehele wereld en sluiten niemand uit.

3. Beloon prestatie en deel de welvaart

Mensen zijn niet gelijk, wél gelijkwaardig. Mensen zijn verschillend en wij willen dat de overheid ruimte laat voor die verschillen.

4. Streef naar een duurzame en harmonieuze samenleving

Wij willen de wereld om ons heen tegemoet treden met respect en mededogen.

5. Koester de grondrechten en gedeelde waarden

De fundamentele waarden van onze samenleving zijn vrijheid voor en gelijkwaardigheid van ieder mens, ongeacht opvattingen, geloof, seksuele geaardheid, gerichtheid of herkomst.

Vrij zijn begint met optimale kansen voor iedereen

Vrij zijn begint met optimale kansen voor iedereen

Goed onderwijs is de basis voor een vrije, gelukkige samenleving waarin iedereen tot zijn recht kan komen. Een goede opleiding geeft je de vrijheid om je dromen na te jagen en je talenten ten volle te benutten, de vrijheid om je eigen plek te vinden in de maatschappij. Maar ook de vrijheid om de toekomst aan te kunnen, met alles wat er op je afkomt in een wereld die steeds sneller verandert. Goed onderwijs en onderzoek zijn de sleutel voor een sterke, duurzame en wendbare economie die vandaag en morgen welvaart levert.

Maar deze katalysator voor de kenniseconomie stokt. Het lerarentekort groeit, de werkdruk onder leraren neemt toe. En de harde waarheid is dat de schoolprestaties van Nederlandse kinderen de laatste jaren steeds verder weg zakken. Nog zorgelijker is dat de ongelijkheid in het Nederlandse onderwijssysteem toeneemt, zelfs sterker dan in de landen om ons heen. De emancipatiemotor hapert: we slagen er steeds minder goed in gelijke kansen te geven aan kinderen met kansrijke of kansarme ouders, uit sterke of zwakke wijken, met een verleden in Nederland of ergens anders.

Daarom wil D66 een grote verandering teweeg brengen in onze scholen, mbo's, hogescholen en universiteiten. Niet met een systeemverandering, niet met een Haagse blauwdruk, maar door breed te investeren in de ontwikkeling van kinderen en jongeren. We geven de ruimte, het vertrouwen en de middelen aan de professionals in de sector: de leraren. Door schotten en regels in te wisselen voor zeggenschap en vertrouwen. Van keurslijf naar maatwerk. Zo nemen we afscheid van starre systemen, te vroege selectie en keuzestress.

We pakken de kansenongelijkheid aan door bij de basis te beginnen. Met vier dagen per week gratis kinderopvang voor elk kind, zodat ouders de vrijheid hebben om naast het zorgen ook te werken. Ieder kind krijgt een 'rijke' schooldag, met opvang, een gezonde lunch, sport en cultuur.

We geven meer budget aan scholen met kansarme leerlingen, meer geld voor inclusief onderwijs. We zorgen dat elk kind later dan nu mag kiezen welke richting het opgaat, en de ruimte krijgt voor een eigen leerpad dat afgestemd is op de optimale ontwikkeling van het kind. We zorgen voor nieuwe kansen op elke leeftijd, investeren in geletterdheid en staan pal voor het behoud van bibliotheken.

We investeren in kansen voor alle studenten, van mbo tot hbo tot universiteit. Onderwijs van goede kwaliteit is onderwijs dat het beste uit de student haalt. We geven studenten de mogelijkheid om te stapelen, door te stromen en internationale ervaring op te doen. Studenten krijgen bovendien een betere financiële positie, door een uitbreiding van de studiebeurs.

We stoppen de race om het schaarse onderzoeksgeld en investeren weer in een bloeiende wetenschap. Met een vaste, hogere bijdrage én voldoende financiering voor hoogwaardig onderwijs. De docent speelt hierin een cruciale rol. Die krijgt dan ook voldoende ruimte voor begeleiding van studenten en voor eigen ontwikkeling, in onderzoek of in een ander carrièrepad binnen de universiteit.

De realisatie van deze plannen vergt een langere periode dan vier jaar. Het is een zaak van de lange adem. Maar het is de hoogste tijd om deze weg in te slaan. Met meer vertrouwen in de leraar, hoge kwaliteit van onderwijs en de beste kansen voor individuele ontwikkeling, brengen wij het onderwijs weer op de plaats waar het hoort te staan: op een voetstuk in de samenleving.

Wat betekent “Vrij zijn begint met optimale kansen voor iedereen” voor Oldambt?

Vrijheid begint met de mogelijkheid je in vrijheid te ontwikkelen. Een mal past ons niet: elk mens en dus elk kind is anders. Elk talent is anders en elk individu heeft iets anders nodig om tot volle wasdom te komen. Waar de één opleeft van een potje voetballen, haalt een ander zijn plezier uit muziekles en weer een ander uit het bouwen van een boomhut. De kansen om je talenten te ontdekken en te ontplooien zijn echter niet gelijk verdeeld. D66 Oldambt wil daarom dat de afkomst, het opleidingsniveau of de sociaal-economische positie van je ouders niet doorslaggevend mogen zijn hoeveel mogelijkheden je krijgt in het leven. Dit is niet alleen rechtvaardig voor het individu, maar is ook de sleutel naar maatschappelijke vooruitgang in Oldambt.

Hoe meer het individu de kans krijgt om zijn volle talent te verwezenlijken, hoe meer het individu van dat talent kan inzetten voor de samenleving als geheel. In dat opzicht kunnen we het ons eigenlijk niet veroorloven om talent te verspillen!

Een rijke schooldag op alle Oldambtster scholen

Elke kind verdient de kans om zijn of haar talenten te ontdekken en gezond op te groeien. Op een schooldag krijgen jongeren les van een toptleraar. Maar daar houdt het niet op. D66 Oldambt wil elk kind de kans bieden om mee te doen aan sport, cultuur, muziek of het ontdekken van techniek en natuur. Op veel scholen was, ook voor de coronacrisis de werkdruk al hoog, daarom zet D66 in op het vinden van slimme verbindingen om het onderwijs te verrijken. Rekenen in een schooltuin of bewegend leren tijdens de taalles.

1. *Elke school een visie op een rijke schooldag*

Wij willen scholen ondersteunen om een visie te ontwikkelen op een rijke schooldag en vakdocenten in te zetten evenals scholing en samenwerkingen met lokale ondernemers, verenigingen en bibliotheken faciliteren. Het mogelijk maken van vervoer naar lokale ondernemers en sport- en cultuuraanbieders kan bijvoorbeeld drempels wegnemen voor scholen.

2. *Elk kind het hele jaar door schoolfruit op school*

Wij stimuleren een gezonde leefstijl en daarmee gezond opgroeien en geven elke jongere het recht op een gezonde lunch en fruit. Verschillende basisscholen nemen al deel aan het EU schoolfruitprogramma. D66 ziet graag dat jongeren een heel jaar lang toegang hebben tot schoolfruit.

3. *Elk kind toegang tot een schooltuin en een beweegvriendelijke en gezonde schoolomgeving*

D66 Oldambt wil een gezonde schoolomgeving die in dienst staat van kwalitatief goed onderwijs en aansluit bij de onderwijsvisie. We willen graag dat klimaatadaptieve, uitdagende en groene schoolpleinen worden gerealiseerd. Het schoolplein wordt daarmee het verlengstuk van het klaslokaal. Een groen schoolplein stimuleert kinderen om te bewegen en te ontdekken en laat kinderen de natuur ervaren. Dit kan door te investeren in buitenlokalen, schooltuinen en een beweegvriendelijke schoolomgeving die ook na schooltijd beschikbaar is voor de wijk. Geen grijze betegelde schoolpleinen en standaard ingerichte schoolgebouwen maar een inspirerende leeromgeving waar ook ruimte is voor cultuur, natuur, sport en een gezonde leefstijl. Zodat iedere jongere de kans heeft om zijn talent te ontdekken en gezond op te groeien.

4. *Energieneutrale schoolgebouwen*

D66 Oldambt wil nu al inzetten op energieneutrale schoolgebouwen vooruitlopend op de wettelijke verplichting.

Een veilig leerklimaat met aandacht voor (ouder)welzijn, inclusiviteit en vroegsignalering

Het welzijn van ouders en de kwaliteit van de ouder-kindrelatie zijn van invloed op de ontwikkeling van kinderen. Helaas komen nog te veel peuters met achterstanden binnen op school. Bij de ontwikkeling van een kind zijn de eerste 1000 dagen cruciaal.

1. *Onderzoek doen naar mogelijkheden om zelfredzaamheid van kwetsbare ouders te vergroten*

Er zijn veel initiatieven gericht op het begeleiden van kinderen uit kwetsbare gezinnen. Helaas komen er echter nog steeds veel peuters met achterstanden binnen op school. D66 Oldambt zet in op integrale samenwerking tussen kraamzorg, welzijn en voorschoolse educatie om alle kinderen dezelfde kansen te bieden. Ouderwelzijn en ouderparticipatie spelen daarbij een belangrijke rol. Wij zien dan ook graag dat de mogelijkheden om zelfredzaamheid van kwetsbare ouders te vergroten worden onderzocht. Hierbij kan gedacht worden aan verlengde kraamzorg, passende ondersteuning voor jonge of alleenstaande ouders of één aanspreekpunt voor begeleiding.

2. *Visie op inclusiviteit op scholen*

D66 vindt het belangrijk dat ieder kind zichzelf kan zijn en zich veilig, vertrouwd en gezien voelt op school, niet alleen in het basisonderwijs maar ook op het voortgezet onderwijs en MBO. Wij willen dan ook dat elke school in Oldambt visie heeft op inclusiviteit en leerlingen de juiste begeleiding kan bieden.

3. *Een maatschappelijk werker op elke school*

Vroegsignalering is van cruciaal belang om langdurige (jeugd)zorg of schooluitval te voorkomen. Wij willen daarom een maatschappelijk werker op elke school. Dit ontlast de leerkrachten/docenten en maakt het mogelijk vroegtijdig begeleiding te kunnen bieden.

Integrale kindcentra in heel Oldambt

D66 Oldambt zet in op integrale kindcentra, één plek waar alle voorzieningen voor de ontwikkeling van het kind aanwezig zijn. Op die manier ontstaat er een doorlopende leerlijn in de gehele gemeente waarbij er samenhang is tussen kinderopvang, voorschools onderwijs, basisonderwijs, BSO en jeugdhulp.

1. *Ieder kind in Oldambt toegang tot een integraal kindcentrum dichtbij*

Bij nieuwbouw van een school zetten we in op een integraal kindcentrum vergelijkbaar met de brede school in Scheemda en Oostwold.

2. *Uitbreiding kinderopvang en voorschools onderwijs naar 16 uur per week*

Bereid stap voor stap kinderopvang en voorschools onderwijs uit van acht naar minimaal zestien uur per week voor alle kinderen, ongeacht of de ouders werken of niet.

3. *Gezonde kinderopvang en voorschools onderwijs*

Net als binnen de verrijkte schooldag ziet D66 Oldambt ook binnen de kinderopvang en voorschoolsonderwijs graag aandacht voor een gezond ontbijt, een gezonde lunch, sport en bewegen, cultuur en groene speelpleinen.

Intensieve samenwerking tussen onderwijs – bedrijfsleven en overheden voor het creëren van kansrijke banen en een leven lang leren

Een baan is een manier om geld te verdienen, maar het is zo veel meer. Een baan geeft een kans op individuele groei en ontplooiing en biedt sociale contacten. Werk is ook een stap naar financiële zelfredzaamheid en dus naar economische zelfstandigheid. Een betere verbinding tussen onderwijsinstellingen, bedrijfsleven en overheden kan de lokale economie versterken. Samen zorgen we voor de werknemers van morgen. Vanuit de schoolbanken, maar ook vanuit de gemeentelijke kaartenbakken.

1. Participatie in innovatiewerkplaatsen en bieden van stages als aanbestedingscriteria

Er zijn Innovatiehubs en -werkplaatsen waarin het onderwijs en het regionale onderwijs met elkaar samenwerken, innovaties voorbereiden en nieuwe banen creëren voor het regionale talent. D66 Oldambt wil dat in aanbestedingscriteria als eis wordt opgenomen dat meedingende bedrijven stagemogelijkheden bieden en/of actief participeren in innovatiewerkplaatsen.

2. Onderzoek naar kansrijke banen

D66 Oldambt wil dat er meer inzicht komt in kansrijke banen die aansluiten bij regionale ontwikkelingen en lopende initiatieven, zoals ze ook benoemd worden in de Regiodeal Leren en Regiodeal Werk en Inkomen. Het gaat om de doorgaande lijn van de basisscholen, het voorgezette onderwijs, MBO, HBO en de Universiteit van het Noorden met het motto 'Onder dak of aan de bak'.

Vrij van zorgen over klimaat en de natuur

Vrij van zorgen over het klimaat en de natuur

Hoe vrij ben je als je je zorgen maakt over het klimaat? Over hoe schoon de lucht is die je inademt? Over droge zomers en winters zonder vrieskou? Over de hele wereld staan mensen op voor een wereld zonder deze zorgen. Zij vragen de politiek om meer dan woorden. Zij vragen om daden voor een schonere aarde. Voor daden is geen verdeeldheid, maar samenwerking nodig. Voor grote keuzes die niet iedere paar jaar veranderen.

Na het Parijsakkoord, de historische Klimaatwet van politieke partijen van links tot rechts en een Klimaatakkoord is het tijd voor daden. We sluiten kolencentrales en kiezen voor zon en wind. Schone energie wordt makkelijker betaalbaar. En de overheid helpt je als een elektrische auto of zonnepanelen te duur zijn. Samen zetten we koers naar een schone aarde. We laten iedereen vrij van zorgen en zorgen dat iedereen mee kan doen.

Strijden voor een beter klimaat

Iedereen krijgt te maken met klimaatverandering, ook wij in Nederland. Nu al overstromen onze kelders op het ene moment, terwijl er het volgende moment extreme droogte is. Het regent weerrecords. Wetenschappers waarschuwen steeds luider: we moeten ernaar streven dat de aarde niet meer dan anderhalve graad opwarmt. Dat hebben we ook afgesproken in het Klimaatakkoord van Parijs. D66 heeft gestreden voor een Nationaal Klimaatakkoord. Daarmee leveren we onze bijdrage aan een wereldwijde uitdaging. Maar alleen komen we er niet. We werken samen met andere Europese landen in de Green Deal aan een groen herstel na de coronacrisis. We pakken als handelsland de kansen om klimaatverandering aan te pakken en tegelijk banen te creëren in een groene economie.

Steeds meer mensen en bedrijven gaan bewust om met hun klimaatimpact. Er ligt een taak voor de overheid om de leiding te nemen en te helpen, zodat iedereen mee moet en ook kán doen. Zoals we in het verleden ook hebben gedaan met de bouw van dijken, spoorwegen en windmolens. Door heldere doelen te stellen. Door een deel van de risico's te dragen van energieopwekking en infrastructuur aan te leggen. Door de groene keuze voor iedereen de logische keuze te maken: makkelijk en goedkoop. En door inwoners mee te laten praten, beslissen en profiteren.

Ruimte maken voor nieuwe natuur

Veel mensen genieten van natuur. De ideale plek om te ontspannen, sporten en even tot jezelf te komen. Maar helaas gaat het slecht met de Nederlandse natuur. Slechts vier procent van de natuurgebieden is in goede staat. Het aantal wilde dieren is gehalveerd sinds 1990. De stikstofcrisis maakt pijnlijk duidelijk dat de natuur, samenleving en economie niet altijd in harmonie met elkaar zijn. Wat D66 betreft gaan we veel nieuwe natuur aanleggen, de bestaande natuur beter beschermen en het stikstofprobleem oplossen.

We creëren grotere natuurgebieden

Veel natuurgebieden in Nederland zijn van elkaar gescheiden in kleine en geïsoleerde gebieden. Dit brengt dier- en plantensoorten in gevaar. Populaties worden te klein, dieren kunnen elkaar niet meer bereiken. Grotere leefgebieden, betere verbindingen en groene bufferzones zorgen voor sterkere populaties en een grotere overlevingskans van soorten. En lossen tegelijkertijd stikstofconflicten voor de lange termijn op.

We maken Nederland klimaat-klaar

Extremer weer door klimaatverandering is een realiteit geworden. De afgelopen jaren werden onze zomers steeds heter en droger en onze herfst steeds natter. Om als Nederland opgewassen te zijn tegen de gevolgen van de klimaatverandering, moeten we aan de slag om Nederland klimaat-klaar te maken. Dit doen we samen met de natuur.

Behoud van bossen

Bossen zijn onmisbaar voor de aarde. Bomen en bossen filteren de lucht, houden de omgeving koel en de bodem gezond. Bovendien wonen er tal van dieren en planten in bossen en is hout een belangrijke grondstof voor de economie. D66 vindt bosbehoud zeer belangrijk, wereldwijd maar ook in Nederland. In Nederland moet er bos bijkomen. Dit draagt ook bij aan het tegengaan van klimaatverandering.

Er komt een revolutie in het boerenleven

Boeren zorgen voor ons eten. Veel boeren hebben innovatieve bedrijven. Maar we moeten ook eerlijk zijn: de huidige land- en tuinbouw in Nederland is onhoudbaar. Er wordt te veel diervoer van ver geïmporteerd, er worden te veel bestrijdingsmiddelen en kunstmest gebruikt en het niveau van biodiversiteit is desastreus. Voor het grootste deel van de voedselproductie moet een grote systeemverandering worden doorgevoerd.

In kringlooplandbouw staat een efficiënte en duurzame omgang met de aarde centraal. Alleen zo kan een groeiende wereldbevolking binnen de grenzen van de aarde worden gevoed. Dit vergt een andere visie op voer, mest, bodem en dierenwelzijn. Landbouwgrond moet in de kringloopgedachte benut worden: meer grond voor plantaardig voedsel voor mensen, meer restproducten gebruiken voor veevoer en minder vlees consumeren. Een vruchtbare bodem is de basis van voedselproductie in plaats van chemie. De standaard voor het houden van dieren gaat omhoog. Voor een duurzame kringloop van mest en voedsel is het nodig dat het aantal kippen en varkens in Nederland halveert en het aantal koeien substantieel afneemt. Daarbij gaat Nederland wereldwijd vooroplopen in het doelmatiger gebruiken van stikstof om de uitstoot daarvan terug te dringen.

Wat betekent ‘vrij van zorgen over klimaat en natuur’ in Oldambt?

In het nieuwe regeerakkoord heeft D66 veel punten binnengehaald om Nederland verder te verduurzamen en klimaatneutraal te worden in 2050. Ook in Oldambt werken we hier actief aan mee om tot een reductie van CO2 te komen. We gaan in 2025 maar liefst 73 procent minder CO2 uitstoten dan in 2020. Daarmee hebben we een grote stap gezet naar een klimaatneutraal Nederland. We werken door om deze plannen uit te voeren. De coronacrisis is geen excuus om het klimaat te verwaarlozen. In Oldambt strijden we voor een beter klimaat en betere natuur door ons te focussen op duurzaam herstel en een gezonde leefomgeving op drie thema's; natuur en klimaat, duurzame energiemix en veeteelt en landbouw.

Meer natuur in Oldambt

De stikstofcrisis maakt pijnlijk duidelijk dat de natuur, samenleving en economie niet altijd in harmonie met elkaar zijn. Wat D66 Oldambt betreft gaan we veel nieuwe natuur aanleggen, de bestaande natuur beter beschermen en het stikstofprobleem oplossen.

1. *We creëren grotere natuurgebieden en groene bufferzones in Oldambt*

De natuurgebieden in Oldambt zijn van elkaar gescheiden in kleine en geïsoleerde gebieden zoals b.v. Reiderland, De Tjamme en Midwolderbos. Dit brengt diersoorten en de biodiversiteit in gevaar. Grotere leefgebieden, betere verbindingen en groene bufferzones zorgen voor sterkere populaties en een grotere overlevingskans van soorten. Tegelijkertijd lossen ze stikstofconflicten en verdroging voor de lange termijn op. We willen zorgen dat de bestaande natuurgebieden in Oldambt worden uitgebreid en dat er tegelijk meer groene bufferzones komen. We vinden het belangrijk dat elke kern een groene bufferzone krijgt aan de rand van de kern zodat elke inwoner kan recreëren in zijn eigen omgeving.

2. *Tover onbenutte gemeentegrond, zoals groenstroken, volkstuinen zonder eigenaar en gemeentelijke groenstroken om tot groene stapstenen voor de natuur*

Groene stapstenen zijn kleine natuurbosjes, wildebosjes of wilde voedselbosjes die verspreid zijn over de gemeente en die van grote waarde zijn voor een sterkere populatie en een grotere overlevingskans van dieren en planten. We willen dat de gemeente onbenutte gemeentegrond, volkstuinen zonder eigenaar en groenstroken actief omtovert tot groene stapstenen voor de natuur.

3. *Ecologisch maaien in Oldambt*

Maai alleen 1 tot 1,5 meter van de berm en sluit daarmee aan bij het landelijke beleid om bij het maaien rekening te houden met beschermde planten en dieren die zich in de berm bevinden. Laat de bermbloemen weer tot bloei komen in plaats van ze vooraf af te maaien. Maai daarom pas na half juli. Voer het maaisel af om zo te komen tot verschraving van de bodem en daardoor meer wilde bloemen. Zorg in de bebouwde kom dat het onderhoud van de groenvoorziening op peil blijft maar hou daarbij zoveel mogelijk rekening met de natuur.

4. *Gemeente Oldambt sluit aan bij Schone Lucht Akkoord*

Het doel van het Schone Lucht Akkoord is om de luchtkwaliteit in Nederland permanent te verbeteren zodat mensen langer, gezonder en met meer kwaliteit leven. Het is een akkoord tussen Rijk, provincies en een groot aantal gemeenten. Samen streven de deelnemende partijen naar een gezondheidswinst van minimaal 50 procent in 2030 ten opzichte van 2016. D66 Oldambt wil dat de gemeente zich gaat aansluiten bij het Schone Lucht Akkoord.

5. *Implementatie van het D66 initiatiefvoorstel dierenwelzijnsbeleid*

In 2018 is het raadsvoorstel van D66, VCP en SP aangenomen door de gemeenteraad om het welzijn van dieren in Oldambt te vergroten. We willen dat de gemeente uitvoering gaat geven aan dit beleid zodat er o.a. niet meer gejaagd wordt op gemeentegrond. We willen dat er verkeersmaatregelen komen op wegen en in goten met het oog op het beschermen van

dieren in het wild. D66 Oldambt wil dat de gemeente toeziet op het vervoer van zieke, gewonde en gevonden dieren, zowel gedomesticeerd als niet gedomesticeerd, als onderdeel van haar verantwoordelijkheden. We ondersteunen het werk van de dierenambulance.

6. *Meer bomen: 1 boom kappen = 3 terugplaatsen*

De gemeente Oldambt heeft al een terugplaatsverplichting bij het kappen van bomen. We willen dat de gemeente hier nog een stap verder in gaat. Eén oude boom heeft namelijk meer natuurwaarde en neemt meer CO2 op dan een jonge boom die wordt teruggeplaatst. We willen dat de gemeente de verplichting aanpast zodat voor elke boom die wordt gekapt er 3 bomen worden teruggeplaatst. Ook in de polders worden in de gemeentelijke bermen bomen geplant om de biodiversiteit in de polder te bevorderen.

Duurzame energiemix

1. *Meer zonne- en windenergie (kleine windmolens)*

We willen dat mensen zoveel mogelijk in de gelegenheid zijn om zelf schone energie op te wekken. We zien een rol voor energiecollectieven en kleine buurtwindmolens. Meepraten en meeprofiten van bewoners staat centraal. Zo moet de gemeente ook kunnen eisen dat mensen die in de buurt wonen van een kleine windmolen of een zonnepark meeprofiten van de opbrengsten. Binnen de afspraken van de zonneladder bieden we ruimte aan een groot zonne-energieveld in de polder; ingepast met respect voor het polderlandschap. Het doel van de zonneladder is om voornamelijk daken, boerenschuren, stortplaatsen en bermen te gebruiken voor de realisatie van zonneparken, terwijl landbouw- en natuurgebieden zoveel mogelijk worden gespaard, zolang er nog onbenutte daken binnen de gemeente of regio zijn. We zien liever geen zonneparken direct tegen de dorpen en steden aan.

2. *Fel rode lampen uit op windmolens in de nacht*

Veel mensen, omwonenden vinden de continu zwevende, knipperende witte en rode verlichting op windmolens storend, afleidend en/of lelijk. D66 Oldambt wil dit aanpakken en wil dat er transponders op de molens worden gebouwd waardoor de lampen alleen aangaan als er een vliegtuig nadert.

3. *Eén gezamenlijke doelstelling voor duurzame energie per provincie*

De provincie Groningen heeft zichzelf ten doel gesteld om in 2035 60% duurzame energie op te wekken en in 2050 100%. Daar zijn we als groene partij heel blij mee. Echter is deze doelstelling doorvertaald naar een doelstelling per gemeente. Dit geeft wrijving op het gebied van windmolens. Buurgemeenten van Oldambt hebben grote windmolens geplaatst aan de randen, zoals in Delfzijl en langs de N33. Deze windmolens zijn in de gehele gemeente Oldambt zichtbaar. Inwoners uit Oldambt hebben hier hinder van, maar deze windmolens dragen niet bij aan de doelstelling van de gemeente Oldambt m.b.t. het opwekken van energie. D66 Oldambt wil dat er onderzoek gedaan wordt naar aanpassing van de doelstelling, waardoor dit probleem wordt voorkomen.

4. *Alleen steun voor biomassacentrale van reststromen uit de regio*

Wij werken niet mee aan nieuwe centrales die houtige biomassa verbranden. We steunen juist wel initiatieven om vanuit reststromen uit de regio energie op te wekken, zoals het project in Nieuwolda en Wagenborgen.

5. *Duidelijk toetsingskader*

Elke politieke beslissing over de fysieke leefomgeving, of het nu gaat om woningbouw, mobiliteit, landbouw of industrie, moet worden getoetst aan de doelstelling om in 2050 klimaatneutraal en circulair te zijn. Tevens moet meegenomen worden of er in de uitvoering van de beslissing een goede balans is tussen natuur, mens en economie. De overheid moet voor al haar bestedingen nagaan wat de impact op het klimaat en milieu is en actie ondernemen om die impact te verlagen.

6. *Vervuiler betaald*

We willen dat de transitie naar een circulaire economie wordt versneld. Dat kan door ervoor te zorgen dat er zo weinig mogelijk restafval in de verbrandingsoven verdwijnt. Dat begint bij het scheiden aan de bron, bijvoorbeeld door omgekeerd in te zamelen. Onze gemeente is al goed bezig met het scheiden van afval. D66 wil dat deze regeling blijft bestaan, waarbij het belangrijk is dat het afval scheiden zo makkelijk mogelijk wordt gemaakt.

Daarnaast kan de gemeente zorgen dat de vervuiler betaalt door via een 'diftarsysteem' te zorgen dat de afvalstoffenheffing per kilo wordt afgerekend in plaats van een vast tarief voor iedereen. Het restafval dat dan overblijft wil D66 alsnog scheiden in een nascheidingsinstallatie.

7. *Voorloper bij innovatieve projecten zoals Warmtenetten in Winschoten en proefproject Stikstof*

Warmtenetten worden vaak genoemd als duurzaam alternatief voor verwarmen met gas. Met een warmtenet in een nieuwbouwwijk kunnen huizen worden verwarmd. Daardoor hoeft er niet meer in ieder huis een cv-ketel op aardgas te hangen. D66 Oldambt zou graag zien dat de gemeente Oldambt een project start om een warmtenet in Oldambt te realiseren. Daarnaast moet de gemeente haar inwoners verder ondersteunen bij het verduurzamen van de huizen met behulp van isolatie en warmtepompen zodat de bewoners een lage energierekening krijgen en de woningen in de toekomst van het gas kunnen worden afgesloten. We willen dat de gemeente Oldambt zich aansluit bij toekomstige initiatieven van de provincie om de waterstofeconomie in Groningen verder te ontwikkelen.

8. *Snelle vermindering van de gas- en zoutwinning in Oldambt en rechtvaardige schadeafhandeling en versterkingsopgave*

Nederland heeft voordeel van de gas- en zoutwinning in Groningen. Maar Groningen heeft te maken met de keerzijde. Ook in Oldambt hebben we te maken met de gevolgen. Net als onze collega's D66-ers in de Provinciale Staten willen we dat de gaswinning versneld naar 0 gaat, dat de versterkingsoperatie en de herstelwerkzaamheden worden versneld, zoals eind 2020 is afgesproken in het bestuursakkoord. De tussentijdse opbrengsten van het gas moeten ten bate komen aan de Groningers, middels b.v. duurzaamheidssubsidies. Tevens willen we dat voor de zoutwinning in onze gemeente eveneens de omgekeerde bewijslast wordt toegepast voor de bewoners met schade. Ook willen we geen nieuwe zoutwinningslocaties binnen onze gemeente zolang niet absoluut duidelijk is dat dit veilig is en zonder schade aan woningen, natuur en landschap kan plaatsvinden.

Landbouw en veeteelt

Boeren zorgen voor ons eten. Over het algemeen bestaat de agrarische sector uit innovatieve bedrijven die het goede voorhebben met mens en dier. Maar we moeten ook eerlijk zijn: de huidige manier van intensieve landbouw in Oldambt is onhoudbaar. De sector gebruikt te veel grondstoffen zoals geïmporteerd diervoer, bestrijdingsmiddelen en kunstmest. De huidige intensieve landbouwmethodes zijn desastreus voor de biodiversiteit en schaadt het dierenwelzijn. D66 staat voor een kringlooplandbouw waarin een efficiënte en duurzame omgang met de aarde centraal staat. We produceren met een gezonde vruchtbare bodem in plaats van met chemie. En we gaan veel beter om met dieren. Voor een duurzame kringloop van mest en voedsel is het nodig dat het aantal dieren in de veeteelt in Oldambt substantieel afneemt.

1. *Landbouw grond met meer biodiversiteit*

Ook landbouwgrond herbergt een grote verscheidenheid aan planten, dieren en andere organismen soms zelfs meer dan natuurgebieden. Maar dan moet er wel plek zijn voor een gezonde bodem, poelen, bloemrijke slootkanten of houtwallen. We willen boeren ondersteunen om zulke elementen terug te brengen en het gebruik van bestrijdingsmiddelen ontmoedigen. Daarnaast stimuleren we boeren om over te stappen naar strotenteelt.

2. *Meer kringloop landbouw in Oldambt*

Landelijk helpt D66 boeren de omslag te maken naar kringlooplandbouw; het gebruik van kringloopwaardig veevoer, reductie van kunstmest en bestrijdingsmiddelen en mestverbetering. Lokaal dringt D66 Oldambt aan bij de gemeente om volledige medewerking te verlenen met het helpen en verstrekken van vergunningen aan boeren die een omslag willen maken naar kringlooplandbouw.

3. *Geen uitbreiding bio-industrie*

We willen dat er beter wordt omgegaan met dieren in de veehouderij en vleesverwerkende industrie. D66 wil een eind maken aan de bio-industrie. We hebben meer aandacht voor de rechtspositie van het dier, ook buiten de veehouderij. D66 Oldambt wil dat de gemeente geen nieuwe vergunningen verstrekt voor uitbreiding van de veestapel in Oldambt.

4. *Meer biodiversiteit op het boerenerf*

De gemeente Oldambt is veel boerenerven rijk, zoals in de polders. De boerenerven zijn een belangrijk leefgebied voor veel diersoorten. Van vlinders tot boerenzwaluwen en van steenuilen tot bijen. Er zijn veel initiatieven om de biodiversiteit te bevorderen. Denk aan inzaaien akkerranden middels subsidie van de Rijksoverheid en de stimulatie door Landschapsbeheer Groningen waarbij particulieren en agrariërs in het buitengebied in aanmerking komen voor de aanplant van bomen en struiken. We zien graag dat de gemeente actief informatie verstrekt aan de inwoners van het boerenerf over hoe de biodiversiteit op het boerenerf kan worden vergroot.

5. *Steun voor boeren met initiatieven in de zorg en toerisme*

Steun boeren die een omslag willen maken en economische activiteiten willen ontwikkelen op het gebied van zorg en/of toerisme, door actief mee te denken en vergunningen mogelijk te maken. Dit draagt bij aan risicospreiding voor de boer en tevens voor behoud van een leefbare omgeving. Denk bijvoorbeeld aan zorgboerderijen, educatieboerderijen of boeren die een camping willen beginnen.

Vrij zijn begint
met een fijne
plek om te
wonen, werken
en samen te zijn

Wonen, werken en samen zijn in een duurzaam Nederland

We leven in een van de dichtstbevolkte gebieden ter wereld. Dat betekent dat we keuzes moeten maken. D66 wil meer ruimte voor huizen, mobiliteit én natuur, waardoor er minder overblijft voor landbouw. Want mensen zijn vrij als ze de ruimte hebben. Als ze een fijne plek hebben om te wonen, werken en samen te zijn. Een omgeving die uitnodigt om buiten te zijn.

Wonen

Er is een **schreeuwend tekort aan betaalbare woningen**. We zijn met steeds meer mensen en we wonen steeds ruimer in kleinere huishoudens. Ondanks dat prijzen de pan uit rijzen, wordt er nog steeds niet genoeg gebouwd. En als er al gebouwd wordt, zijn het met name dure gezinswoningen. Een veranderende samenleving heeft andere woonwensen. Wanneer je als jongere uit huis wil, of als oudere kleiner wilt wonen, moet je lang zoeken. Er moet meer gebouwd worden, juist voor deze groepen.

Werken

We hebben een **sterke economie en een succesvol bedrijfsleven** nodig voor een bloeiende samenleving. Alleen zo hebben we de middelen om te investeren in onderwijs, zorg en al die andere mooie dingen. Alleen zo zijn er genoeg banen en kansen voor mensen om zich te ontwikkelen.

Ons kapitalistische systeem heeft veel bijgedragen aan de ontwikkeling van onze welvaart. Wij kennen geen enkel ander systeem dat zo veel vrijheid en vooruitgang heeft voortgebracht. Maar 'de markt' raakt steeds meer op drift: we zien dat ongebreidelde marktwerking leidt tot ongelijke welvaart, tot ongelijkheid in kansen en zeggenschap en tot steeds grotere machtsconcentraties. Juist in deze tijd moeten we een nieuwe balans zoeken: wij willen een markteconomie die niet alleen sterk, maar ook **duurzaam en weerbaar** is. Met een investeringsagenda voor groen herstel.

Wij willen een nieuw progressief kapitalisme, met markten die werken voor iedereen. Hiervoor hebben we een overheid nodig die haar impact niet alleen maar meet in economische welvaart, maar ook in welzijn, kwaliteit van leven, gezondheid, leefomgeving en klimaat.

Samen zijn

Cultuur is geen simpele vrijetijdsbesteding, maar van levensbelang voor de samenleving. Het vormt een fijne plek om samen te zijn. Of het nu gaat om Rachmaninov in het Concertgebouw of hiphop in Poppodium Vera in Groningen. Van een tentoonstelling van een klassieke schilder tot die van een graffiti-artiest. Van muziek op Spotify tot een goede documentaire op Netflix. Wij vinden alle cultuur belangrijk. Cultuur is niet alleen om van te genieten. Het is ook een belangrijke economische sector. Nederlandse techno en Dutch design zijn wereldwijd toonaangevend.

Persvrijheid en onafhankelijke journalistiek zijn dé voorwaarde voor een moderne en sterke democratie. Journalisten zijn vaak de essentiële, kritische volgers van de macht van bedrijven, instituties en zeker ook de overheid. Het is van publiek belang dat er lokaal, regionaal en nationaal onafhankelijke, hoogwaardige en kritische journalistiek is.

Onze leefomgeving kan meer bijdragen aan onze verbondenheid. D66 wil zorgen voor gemengde wijken met goede voorzieningen die **uitnodigen om te bewegen** en mensen te ontmoeten. Steeds meer stationsgebieden zijn bruisende gebieden geworden, met wonen, vervoer en ontspanning op één plek. Op dat idee bouwen we voort. Snel en comfortabel vervoer vanaf je woonplek is dan ook erg belangrijk. Niemand heeft zin om in de file te staan. Nog te veel wijken worden gebouwd voor de auto. Woningbouw en openbaar vervoer moeten elkaar versterken: met een **snelle OV aansluiting** voor elke nieuwe wijk en woningbouw langs elke nieuwe OV-verbinding. Zo maken we van Nederland een metropool van goed verbonden steden en dorpen.

Wat betekent ‘vrij zijn begint met een fijne plek om te wonen, werken en samen te zijn’ in Oldambt?

Wonen

Oldambt is al lang niet meer de krimpgemeente zoals het was. Er is groei. Oldambt heeft een enorme aantrekkingskracht door de ruimte en de mogelijkheden die het biedt. Laten we de mogelijkheden die er in Oldambt nog verder benutten zodat iedereen hier kan blijven wonen of juist naar toe wil komen om fijn te wonen.

1. *Meer betaalbaar woningaanbod voor jongeren en jong professionals + Hippe seniorenwoningen hub aan de rand van het centrum*
Zowel jongeren als ouderen geven aan dat ze graag in Oldambt willen blijven wonen. Maar betaalbare woningen zijn er onvoldoende voor jongeren en jong professionals. Ook is er schaarste onder de seniorenwoningen. D66 Oldambt wil zorgen voor een betere doorstroom van senioren, waardoor de woningen van senioren vrij komen voor jongeren en jong professionals. We willen dat de gemeente zich hard maakt om aan de rand van de grote kernen een seniorenhub te realiseren. Woningen en appartementen dichtbij alle voorzieningen, zoals supermarkt, detailhandel, de bibliotheek en ons cultuurhuis De Klinker. Als senioren beter doorstromen komen er woningen vrij in de woonwijken en dorpen voor de jongeren en jong professionals. Zodat ook zij kunnen (blijven) wonen in Oldambt.
2. *Geef leegstaande (winkel)panden een andere bestemming*
De leegstaande winkelpanden zijn een doorn in het oog van inwoners en bezoekers. We vinden dat de gemeente aan de slag moet gaan om brede bestemmingen op de leegstaande winkelpanden te realiseren. Zodat er naast detailhandel ook mogelijkheden komen om hierin te wonen of het leegstaande winkelpand om te bouwen naar een horecagelegenheid met terras. Zo houden we onze binnenstad aantrekkelijk.
3. *Behoud van Oldambtsterboerderijen*
Net als onze collega's van de Provinciale Statenfractie van D66 willen we dat de gemeente en provincie meer aandacht hebben voor het behoud en onderhoud van de Oldambtster herenboerderijen, waarvan veel in vergaande staat van verval verkeren. Wij willen landschappelijk en cultureel erfgoed behouden, maar willen ook dat dit in concrete acties vertaald wordt. Voor het onderhoud en de restauratie van de Oldambtster herenboerderijen is hulp van overheden écht noodzakelijk. D66 Oldambt pleit voor een 'boerderijenloket' waar eigenaren met al hun vragen en zorgen terecht kunnen. Ook moet de Gemeente Oldambt meer ruimte creëren in regelgeving en bestemmingsplannen voor de boerderijen.
4. *Begin met besparen door te isoleren*
Wat je niet verbruikt, hoeft je ook niet op te wekken. Bedrijven en instellingen, huiseigenaren en woningbouwcorporaties kunnen besparen op energie door woningen en gebouwen beter te isoleren. Hier valt nog veel winst te behalen. Daarom roepen we de gemeente op om het isoleren van woningen en gebouwen te stimuleren. Iedereen moet mee kunnen doen, ook woningeigenaren met een kleine beurs. De gemeente kan hierbij zelf het goede voorbeeld geven door de eigen gebouwen beter te isoleren en energie duurzaam in te kopen. Ook kan de gemeente meer voorlichting geven en ondersteuning bieden aan woningeigenaren met een smalle beurs, zodat ook zij hun huis kunnen verduurzamen.
5. *Op termijn overstappen op gasloos wonen*
We willen af van het Groningse gas en daarom is het essentieel dat we op termijn overstappen op gasloos wonen. Zo willen we dat nieuwbouw gasloos en zoveel mogelijk energieneutraal plaatsvindt. Het gasloos maken van bestaande woningen is lastiger, omdat lang niet alle huizen daarvoor geschikt zijn. Mensen weten vaak ook niet goed hoeveel deze overstap gaat kosten en wat de alternatieven zijn. Het draagvlak is daardoor niet groot. Verder zien we dat mensen in de problemen raken door de stijgende energieprijzen. Wij willen deze situatie tegengaan. Daarom leggen we de focus eerst op toegankelijke manieren om energie te besparen door middel van isolatie en door schone energie op te wekken. Pas daarna kunnen we de omslag naar gasloos wonen maken en daarvoor is het essentieel dat de gevolgen voor inwoners glashelder zijn en er ook echt draagvlak voor bestaat.

Veilig vervoer en verbinding tussen kernen binnen het Oldambt en daarbuiten

Door de mobiliteit en de verbindingen binnen de gemeente goed te organiseren, stimuleren we duurzame ontwikkeling en brengen we inwoners, bezoekers en ondernemers met elkaar in contact. Het draagt bij aan een prettig samen zijn. Goede verbindingen nodigen uit om naar buiten te gaan en samen te komen.

1. *Investeer in duurzaam vervoer*

Een essentieel onderdeel van de energietransitie is de overgang van benzine, diesel en gas naar elektriciteit. Om het elektrisch rijden te bevorderen zijn er meer laadpalen nodig in de gemeente en dan bij voorkeur publieke laadpalen op zonne-energie: palen voor auto's, maar ook voor elektrische scooters en e-bikes. We willen dat mensen zonder eigen oprit gemakkelijk een laadpunt kunnen regelen als zij een elektrische auto aanschaffen.

2. *Meer en nog beter onderhouden fietsroutes met rustpunten en afvalbakken*

Goede fietspaden dragen bij aan een aantrekkelijke buitenomgeving, waar mensen willen recreëren en samen zijn. Of de fiets willen pakken als alternatief vervoer voor woon-werkverkeer. Als groene partij willen we dat de gemeente een samenhangend netwerk creëert van fietsroutes die voor iedereen toegankelijk zijn. Door de gemeente heen, maar ook van en naar hub-verbindingen. De fietsroutes moeten goed onderhouden worden. D66 Oldambt ziet graag dat de gemeente zorgt voor voldoende rustpunten en afvalbakken langs de fietsroutes.

3. *Start met hub-verbindingen in de gemeente*

Als groene partij geven wij de voorkeur aan vervoer per fiets en aan het openbaar vervoer. Maar we weten ook dat dit in onze uitgestrekte gemeente en provincie niet altijd mogelijk of handig is en daarom beschouwen we de (elektrische) auto ook als onderdeel van de mix aan vervoersmiddelen. Daarom werken we samen met de provincie Groningen aan een gemeente waar we de bereikbaarheid en mobiliteit van mensen en goederen slim en groen invullen. Om mensen te verleiden om hun reis zo duurzaam mogelijk te maken, willen we de huidige OV-ketenknooppunten (de hubs) aantrekkelijker maken voor forenzen door er meer bedrijvigheid toe te staan. Hubs moeten in onze ogen echte tussenstops worden: een plek waar je je fiets veilig kunt stallen, je elektrische fiets kunt opladen of je auto kunt parkeren. Waar wachten op je aansluiting aangenaam en veilig is. En waar je op weg naar huis je bestelde boodschappen en pakjes kunt afhalen. Uiteraard beschikken die nieuwe hubs, net als bussen en treinen, over goede wifi en is er reisinformatie beschikbaar.

4. *Met de trein van Groningen naar Amsterdam en van Groningen naar Bremen*

Goede treinverbindingen zijn onmisbaar. Onze collega's D66-ers bij Provinciale Staten werken daarom hard om de treinverbindingen slim, groen, bereikbaar en betaalbaar te maken. Zo willen zij de treinverbinding van de stad Groningen naar Veendam laten doortrekken naar Stadskanaal, Emmen en Almelo. Verder werken ze eraan om de bestaande busverbindingen, zoals de Qlinks rondom de stad en de bussen, te verbeteren. Voor studenten uit Oldambt betekent dit dat ze sneller op de Campus of op de Universiteit zijn. D66 blijft pleiten voor de aanleg van een snelle treinverbinding tussen Groningen en Bremen. We willen een snellere treinverbinding met de Randstad. De huidige proef is een belangrijke eerste stap maar het doel wat ons blijft in anderhalf uur naar de Randstad.

5. *Beter aansluitingen van de OV dienstregelingen*

We willen dat OV een goed alternatief blijft voor de auto, daarvoor is het wel nodig dat verbindingen soepel verlopen en op elkaar aansluiten. We zien nu regelmatig dat dienstregelingen nog niet optimaal op elkaar aansluiten, waardoor een reis langer duurt dan noodzakelijk is. D66 Oldambt wil dat de gemeente het OV bureau beter aanstuurt om de dienstregelingen optimaal op elkaar aan te sluiten.

Werken – ruim baan voor een waardenvol bedrijfsleven

Het bedrijfsleven is de ruggengraat van onze economie. Kleine ondernemers, middenstanders en familiebedrijven zijn de motor van de werkgelegenheid in Oldambt.

1. *Ruim baan voor waardenvol bedrijfsleven in de gemeente Oldambt*

We bouwen op de lessen van de coronacrisis en versnellen besluitvormingsprocedures van de overheid zonder dat dit ten koste van duurzaamheid en kwaliteit gaat. Bijvoorbeeld bij het verlenen van vergunningen of aanbestedingen. Minder mensen aan tafel, meer expertise. Bedrijven kunnen daardoor sneller aan de slag.

2. *Investeer in een goed vestigingsklimaat voor bedrijven*

We investeren in een goed vestigingsklimaat in Oldambt. Niet alleen door aantrekkelijke grondprijzen voor bedrijven, maar ook door jong professionals te binden aan de gemeente, een goede en hoogwaardige infrastructuur en een gemeente die over de grenzen kan kijken naar samenwerking met Duitsland en de Eemshaven.

Investeer in de groeisector toerisme

Het toerisme verdient een volwaardige plaats binnen het economisch beleid. Toerisme is een belangrijke groeisector voor de economie van Oldambt. Omdat er landelijk gestuurd wordt op spreiding van toeristen, vanuit de randstad en het kustgebied naar de rest van Nederland worden er meer toeristen in Oldambt verwacht. D66 wil de toeristische sector in Oldambt verder versterken omdat het zorgt voor werkgelegenheid en omdat hierdoor voorzieningen kunnen blijven of toenemen wordt de leefomgeving aantrekkelijker voor zowel de bewoners als de toeristen.

1. *Ondersteun ondernemers uit de toeristische sector*

Bij gebiedsontwikkeling en het verstrekken van vergunningen moeten ondernemers uit de toeristische sector de ruimte krijgen om te groeien en te investeren. Daarnaast zal de gemeente zich samen met de Provincie inzetten om de aantrekkelijkheid en de bekendheid van de regio via publiekscampagnes uit te dragen.

2. *Meer recreatieve voorzieningen rondom het Oldambtmeer*

17 jaar na de start van het afgraven van het Oldambtmeer is de omgeving tot bloei gekomen. Niet alleen de natuur is prachtig, ook de voorzieningen beginnen op niveau te komen met o.a. restaurants, pop-upstores, bootverhuur, een camping en b&b's. We willen dat de gemeente actief medewerking verleent aan ondernemers die een recreatieve onderneming willen vestigen rondom het Oldambtmeer.

3. *Steun het vaartoerisme in Oldambt*

Waterrecreatie en vaartoerisme zijn belangrijk voor de leefbaarheid. Gelet op de relatief hoge dagbesteding, draagt de sector waterrecreatie en in het bijzonder vaartoerisme in hoge mate bij aan de vrijetijdseconomie. In tegenstelling tot de vaarwegen in de provincies Friesland, Drenthe en Overijssel, zijn de vaarwegen in Groningen voor de recreatievaart en vaartoerisme onvoldoende veilig. Te veel bruggen hebben een te lage doorvaarthoogte en er ontbreken op toeristisch aantrekkelijke plaatsen steigers met voorzieningen. Om gebruik te kunnen maken van onze infrastructuur van vaarwegen beschikken vaartoeristen vaak niet over de bekende archaïsche koperen zelfbedieningssleutel. D66 Oldambt wil daarom dat de gemeente actief onderzoekt of het mogelijk is om doorvaarthoogte in Oldambt aan te passen en bruggen te realiseren zonder zelfbedieningssleutel. Daarnaast willen we als groene partij dat fiets- en wandelroutes aansluiten op toeristisch aantrekkelijke aanlegplaatsen op vaarroutes.

Cultuur en Sport

Voor veel mensen is cultuur, sporten en bewegen een vorm van vrijheid. Het is een manier om jezelf te ontplooiën. Het maakt veel mensen gelukkig en is een fysieke uitlaatklep in een samenleving waarin we vaak met ons hoofd bezig zijn. In de samenleving zorgt het voor verbroedering en verbinding, en versterkt het de sociale cohesie. Het brengt ons samen.

Sport en bewegen zijn daarnaast ook onmisbare pijlers in het verbeteren van onze gezondheid. De coronacrisis werkt(e) als een alarmbel: mensen met een mindere vitaliteit en weerbaarheid zijn het meest kwetsbaar. Gemeenten hebben een sleutelrol om sport en bewegen laagdrempelig en voor iedereen mogelijk te maken.

Alle kinderen moeten de kans krijgen om een gezond en gelukkig leven te leiden en moeten zoveel mogelijk in staat worden gesteld om hun talenten te ontdekken. Daarom is het zo belangrijk om ook in sport en cultuur te investeren voor de jongste generatie. Daarnaast is het van belang om in te zetten op die doelgroepen waarvoor het (nog) niet vanzelfsprekend is om te bewegen of te sporten.

1. *Versterk crossovers tussen sportaanbieders, scholen, zorginstellingen, wijkvoorzieningen en 'ongeorganiseerd' sporten (op veldjes en pleintjes) en zet daarbij een buurtsportcoach in*

Oldambt kent vele sportverenigingen en overige sportaanbieders maar toch is er nog een groot deel van de Oldambtsters wat niet structureel sport of beweegt. Een wijkgerichte aanpak waarbij verbindingen worden gelegd tussen sportaanbieders, scholen, zorgaanbieders, wijkvoorzieningen en het aanbod in de openbare ruimte is nodig om inactieve inwoners te bereiken. De gemeente Oldambt maakt daarbij nog te weinig gebruik van de verbindende kracht van buurtsportcoaches.

2. *Geef ruim baan aan ondernemende urban en lifestyle sportaanbieders en – evenementen.*

Tijden veranderen en niet iedereen voetbalt meer. De wens om meer flexibel te kunnen sporten, bestaat niet alleen bij jongeren. Ook volwassenen willen meer vrijheid om zelf te bepalen waar en wanneer ze gaan sporten. Waar – de overigens onmisbare - sportverenigingen nu nog vaak het hart van het beleid en de subsidieverstrekking zijn, is het zaak dit te verbreden naar alle vormen van sportaanbod: sportverenigingen, sportscholen en andere commerciële aanbieders, beweeginitiatieven en meer 'ongeorganiseerde' sportverbanden en evenementen. Maak het aantrekkelijk voor deze aanbieders om zich te vestigen in Oldambt en betrek ze bij de uitvoering van het sportbeleid.

3. *Ondersteun sportverenigingen bij het opzetten van samenwerkingen en het versterken van hun organisatiekracht en ontwikkel een visie op omni-sportparken*

Oldambt kent vele sportverenigingen die een belangrijke rol vervullen in de leefbaarheid van dorpen, het sportplezier van onze inwoners en het ontmoeten van elkaar. Leden en vrijwilligers vormen het hart van deze verenigingen en zorgen voor een bloeiend verenigingsleven. Helaas hebben veel verenigingen steeds meer moeite om vrijwilligers onder hun leden te vinden en is het mede daardoor soms lastig om in te spelen op de veranderende behoeften van leden. Soms is samenwerking met andere verenigingen of organisaties een oplossing om tot nieuw sportaanbod te komen of tot oplossingen voor organisatorische uitdagingen te komen. Wij zien een taak voor de gemeente om verenigingen de helpende hand te bieden zodat ze toekomstbestendiger kunnen worden. Ook zien we graag dat de gemeente een visie ontwikkelt op omni-sportparken waar in samenwerking met alle sportverenigingen en omwonenden gekeken wordt naar een goede inpassing die werkt voor alle betrokkenen.

4. *Bouw aan een sport- en beweegvriendelijke leefomgeving*

Er valt veel te winnen met een openbare ruimte die uitnodigt tot bewegen, sporten, spelen en ontmoeten. Bewegen, sporten, spelen en ontmoeten in de buitenlucht is gezond, draagt bij aan ontstressen, is voor iedereen toegankelijk en maakt de omgeving aantrekkelijker om in te verblijven en elkaar te ontmoeten. D66 Oldambt wil dat er bij ruimtelijke ontwikkelingsplannen natuurinclusieve en beweeginclusieve voorwaarden worden gesteld. Denk hierbij aan voldoende groenstroken in de wijk, het stimuleren van lopen en fietsen naar school, voldoende aantrekkelijke wandelpaden in de buurt, speelvoorzieningen in de wijk, watertappunten, skateroutes, buitenfitness, voldoende bankjes voor ouderen, etc.

5. *Een sterke cultuurhuis De Klinker met een theater en een kunstenschool*

Tijden veranderen ook in de cultuur. Laat kinderen, jongeren maar ook volwassenen kennismaken met meerdere disciplines van de kunst. Denk hierbij aan dans, beeldhouwen, schilderen enz.

We zien daarom graag dat de muziekschool wordt uitgebreid tot een kunstenschool in het algemeen. Ook willen we dat het theaterprogramma van De Klinker beter aansluit bij de behoefte van alle inwoners van het Oldambt. De gemeente moet om die reden De Klinker stimuleren om een divers theaterprogramma met veel variatie in te vullen.

6. *Investeer in grootschalige evenementen en publiekstrekkingen*

Festival Hongerige Wolf, Pura Vida, Airshow Oostwold, Grasnepolsky, De Graanrepubliek; allemaal voorbeelden van toonaangevende evenementen en publiekstrekkingen in de Gemeente Oldambt. Door de coronacrisis zijn alle evenementen helaas afgelast en is de horeca gesloten. We zien graag dat, zodra het weer kan, binnen de richtlijnen, de gemeente grote culturele festivals weer toelaat. We willen dat de gemeente organisatoren stimuleert om grote culturele festivals te organiseren voor alle doelgroepen in de gemeente.

7. *Investeer in lokaal, regionale kritische journalistiek*

Persvrijheid en onafhankelijke journalistiek zijn dé voorwaarde voor een moderne en sterke democratie. Journalisten zijn vaak de essentiële, kritische volgers van de macht van bedrijven, instituties en zeker ook de overheid. Het is van publiek belang dat er lokaal, regionaal en nationaal onafhankelijke, hoogwaardige en kritische journalistiek is. D66 Oldambt wil dat de gemeente Oldambt vanuit dit publieke belang blijft investeren in lokale en regionale kritische journalistiek. Deze regionale journalistiek speelt daarnaast een belangrijke rol in de lokale informatievoorziening richting inwoners.

D66